

RÈQUIEM

A LA MEMÒRIA DE SALVADOR ESPRIU

ORCHESTRA SINFONICA, ORCHESTRA DA CAMERA E VOCE

XAVIER BENGUEREL

Reg. B.3472

EDITORIAL DE MÚSICA
BOILEAU

Es ilegal la reproducción total o parcial de esta publicación, así como su transmisión por cualquier medio, ya sea electrónico, mecánico, magnético, por fotocopia, grabación u otros métodos sin permiso previo de los titulares del copyright.

És il·legal la reproducció total o parcial d'aquesta publicació, així com la seva transmissió per qualsevol mitjà, ja sigui electrònic, mecànic, magnètic, per fotocòpia, enregistrament o altres mètodes sense permís previ dels titulars del copyright.

Legalment Prohibida la reproducció per fotocòpia.

Legalmente Prohibida la reproducción por fotocopia.

© Copyright 2007 by XAVIER BENGUEREL I GODÓ

© Copyright 2007 Derechos de edición en exclusiva para todos los países

Drets d'edició en exclusiva per a tots els països:

Editorial de Música BOILEAU, S.L.

c/ Provenza, 287 - 08037 Barcelona (Spain)

Tels.: (34) 93-4877456 - (34) 93-2155334

Fax: (34) 93-4872080

E-mail: boileau@boileau-music.com

http://www.boileau-music.com

Grafia musical e impressió / *Grafia musical i impressió*: E.M. BOILEAU, S.L.

D.L. B.44932-2007

I.S.B.N. 978-84-8020-813-0

I.S.M.N. 979-0-3503-0479-8

Primera edició: setembre 2007 / *Primera edición: septiembre 2007*

Reg: B.3472

Tots els drets de qualsevol tipus relacionats amb aquesta obra i qualsevol part d'aquesta obra estan estrictament reservats, incloent-hi –sense estar-hi, però, limitats– el drets per a l'escena, ràdio, televisió, cinema, reproducció mecànica, traducció, impressió i venda.

La comunicació pública d'aquesta obra, de forma completa o parcial, està subjecta a l'autorització corresponent de l'editor.

La còpia total d'aquesta obra o de parts separades d'aquesta obra és il·legal i punible de conformitat amb les disposicions de la Llei de la Propietat Intel·lectual vigent.

L'ús de còpies, incloent-hi arranjaments i orquestracions diferents de les publicades per l'Editor, està prohibit.

Els materials d'orquestra estan a disposició en lloguer.

All the rights of any type related with this work and any part of this work are strictly reserved, including -without being, however, limited- the rights for the scene, radio, television, cinema, mechanical reproduction, translation, printing and sale.

The public communication of this work, in a complete or partial way, is subject to the corresponding authorization of the publisher. The total copy of this work or of parts being sorted out from this work is illegal and punishable in accordance with the dispositions of the Law of the valid Copyright.

The use of copies, including arrangements and orchestrations different of the ones published by the Publisher, is prohibited.

The orchestra materials are available on hire.

Todos los derechos de cualquier tipo relacionados con esta obra y cualquier parte de ella están estrictamente reservados, incluyendo -sin estar, sin embargo, limitados- los derechos para la escena, radio, televisión, cine, reproducción mecánica, traducción, impresión y venta.

La comunicació pública de esta obra, de forma completa o parcial, està subjecta a la autorització corresponent del editor. La còpia total de esta obra o de parts separades de esta obra es il·legal i punible de conformitat amb les disposicions de la Llei de la Propietat Intel·lectual vigent.

El uso de copias, incluyendo arreglos y orquestaciones diferentes de las publicadas por el Editor, está prohibido.

Los materiales de orquesta están a disposición en alquiler.

ORCHESTRA SINFONICA

Piccolo
 2 Flauti
 2 Oboi
 Corno Inglese
 2 Clarinetti in Sib
 Clarinetto basso in Sib
 2 Fagotti
 Contrafagotto
 4 Corni in Fa
 3 Trombe in Do
 3 Tromboni
 Tuba
 Timpani
 Percussione I: Tam Tam (TT); Piatto sospeso (Pt); Wood block (W.bl); Temple block (T.bl.); Caisse Claire
 Percussione II: Piatto sospeso (Pt); Bongos (Bg); Bombo; Claves
 Violini I
 Violini II
 Viola
 Violoncelli
 Contrabassi

ORCHESTRA DA CAMERA

Chitarra
 Armonio
 Percussione I: Tam Tam (TT); Claves; 2 Tom tom (tt); Piatto sospeso (Pt); Güiro; Tom-tom di legno; Wood block (W.bl); Campane tubolari
 Percussione II: Gong; Claves; Bombo; Wood block (W.bl); Triangolo (Trglo); Maracas; Tambour de basque
 2 violini
 2 Violoncelli
 Contrabasso

VOCI

Soprano, Mezzo, Tenor e 2 Baritoni
 Coro misto

CD editat per Columna Música amb número de referència 1CM0178-2007.

Enregistrament realitzat a l'Auditori de Barcelona per l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana.

Miquel Ortega -director-.

Maribel Ortega / Marisa Martins / Dalmau González Matteo Suk / Lluís Sintès -veus-.

ISBN 84-8020-813-9

9 788480 208130

Índex general / Índice general / General Index

Apunts sobre el <i>Rèquiem</i> a la memòria de Salvador Espriu.	4
Apuntes sobre el <i>Réquiem</i> a la memoria de Salvador Espriu.	5
Notes on the Requiem in Memory of Salvador Espriu.	6
Comentari.	7
Comentario.	8
Comment.	9
Textos de Salvador Espriu / Texts by Salvador Espriu.	11
Textos en llatí / Textos en latín / Latin Texts.	13

PARTITURES / PARTITURAS / SCORES:

1. Rèquiem i Kyrie -Orchestra sinfònica-	15
(Soprano, Mezzo, Tenor, Baríton i Cor)	
2. Thànatos -Orchestra da camera-	44
(Baríton)	
3. Dies irae -Orchestra sinfònica-	49
(Cor)	
4. Sense cap nom ni símbol -Orchestra da camera-	65
(Baríton)	
5. Tuba mirum -Orchestra sinfònica-	68
(Cor)	
6. Mors stupebit -Orchestra sinfònica-	74
(Baríton)	
7. Liber scriptus -Orchestra sinfònica-	77
(Mezzo i Baríton)	
8. Quid sum miser -Corde-	83
(Soprano i Mezzo)	
9. Ai, la negra barca -Orchestra da camera-	84
(Baríton)	
10. Rex tremendae -Orchestra sinfònica-	88
(Tenor i Cor)	
11. Recordare -Orchestra sinfònica-	96
(Soprano i Tenor)	
12. Díptics de difunts -Orchestra da camera-	101
(Baríton i Cor)	
13. Ingemisco -Orchestra sinfònica-	106
(Baríton)	
14. Confutatis -Orchestra sinfònica-	121
(Mezzo i Cor)	
15. Lacrymosa -Corde-	130
(Soprano i Cor)	
16. Espera -Orchestra da camera-	134
(Baríton)	
17. Domine Jesu (Orertorium) -Orchestra sinfònica-	138
(Soprano, Mezzo, Tenor, Baríton i Cor)	
18. Hostias -Orchestra sinfònica-	154
(Tenor, Baríton i Cor)	
19. Vinc a la nua -Orchestra da camera-	162
(Baríton)	
20. Sanctus -Orchestra sinfònica-	168
(Soprano, Mezzo, Tenor, Baríton i Cor)	
21. Benedictus -Orchestra sinfònica-	174
(Soprano i Cor)	
22. Agnus Dei -Orchestra sinfònica-	183
(Soprano, Mezzo, Tenor i Baríton)	
23. Dansa grotesca de la mort -Orchestra da camera-	188
(Baríton)	
24. Lux aeterna -Orchestra sinfònica-	191
(Soprano, Mezzo, Tenor i Baríton)	
25. Libera me -Orchestra sinfònica-	199
(Soprano, Mezzo, Tenor i Baríton I-II i Cor)	
Nota biogràfica / Nota biográfica / Biographical note.	219

Apunts sobre el *Rèquiem* a la memòria de Salvador Espriu

El *Rèquiem* a la memòria de Salvador Espriu constitueix el segon contacte dels complexos artístics del Teatre del Liceu, després del *Llibre Vermell*, amb el compositor Xavier Benguerel.

És per aquestes circumstàncies, i afavorit doblement com a director del cor i de l'orquestra, que se'm permet l'oportunitat de poder aprofundir a la vegada que ampliar i fer algunes reflexions personals sobre la trajectòria del pensament creatiu d'aquest compositor.

Ja en el curs del primer contacte que vaig tenir amb Benguerel, no resultà problemàtic copsar, a través de l'entrellat de la seva clara escriptura, la síntesi d'un recorregut substancialment dirigit a l'afirmació de la que és, potser, una de les seves característiques més destacades: un marcat sentit dramàtic de la música, que es tradueix principalment en l'ús de l'element coral, amb la sapiència de poder valer-se del component misteriós i màgic que produeix el complex de tantes veus humanes.

En el *Llibre Vermell* aconsegueix unir els cants populars del segle XIV fent ús d'una rica gamma orquestral i amb la utilització d'un instrument primari com la tenora, potser com a testimoni d'aquest món ancestral que Benguerel uneix a un llenguatge propi i plenament vigent. És en aquest sentit que cal pressentir que altra vegada torni a associar aquell món primari (text llatí del *Rèquiem*) amb la poesia de Salvador Espriu (món actual). És, doncs, a través d'aquest poeta existencial, que centra el seu pensament en la meditació constant i obsessiva de la mort, que Benguerel construeix la seva obra.

Pensem, d'altra banda, que la textura del *Rèquiem* no haurà estat privada d'angoixoses meditacions, d'inevitables conflictes interns, de possibles dubtes i de justificats temors—quina veritable artista pot defugir aquestes turmentoses sensacions?— a causa, bàsicament, d'una temible confrontació amb una literatura analítica que sobre aquest text s'ha fet i que a través dels segles ha recollit moments d'inspiració significatius i exultants.

No volem sentir-nos atrets per l'intent de recollir en la dimensió global d'aquest escrit, pertocant l'aspecte estètic, referències o al·lusions a altres autors que van de Mozart a Ligeti a través de Verdi, Berlioz, Brahms, Britten i d'altres. Tal confrontació l'entenc de missió rellevament, tenint implícita la concepció, a hores d'ara generalitzada, del text llatí que —en canvi és bo de reafirmar no— ha requerit l'esforç creador de molts compositors que ha donat com a resultat pàgines entre les més exultants de la literatura simfònico-coral.

Com sostreure's d'una problemàtica meditativa que imposa contrapesar a la majestuositat el hieratisme; el dubte a la certesa; a la por, el perdó? La pregària, per tant, com a moment de sublimació del misteri, de la inefabilitat, del temor d'un judici inapel·lable. Una temàtica, a la vegada, que també en la concepció benguereliana troba consistència sense sortir volgudament dels esquemes —pels versos d'Espriu incorporats al text llatí— a través d'una bigarrada complexitat tímbrica orquestral, d'una espessor incisiva en el tractament del cor i d'un concís emprement solístic, que són els elements fonamentals per aconseguir aquella atmosfera prenyada de dramatismes que apuntàvem. Un dramatismo que és palesament intrínsec en el context global d'aquest *Rèquiem* i que, com a fet majorment connotatiu de la seva recerca, imposa a Benguerel el retorn a Salvador Espriu.

No pot ser pas casual que hagin estat confiades a un baríton (la veritable veu de l'Home) les intervencions solistes dels textos d'Espriu. És l'Home, de fet, que en el desenvolupament de la obra d'aquest poeta demana de viure en un món més humanitat, que invoca solidaritat, pau, diàleg i que medita obsessivament sobre la mort. La veu del baríton solista pren forma i arriba a assolir moments de sofrida interiorització a través del recitat ple de significat i d'evocació. El suport de l'orquestra de cambra en el cant dels poemes d'Espriu és tibant, fins a obtenir —amb una accentuació rigorosa, sòbria i vivificant— la màxima incisivitat onomatopèica de la paraula.

Romano Gandolfi
(escrit el 1989)

Apuntes sobre el *Réquiem* a la memoria de Salvador Espriu

El *Réquiem* a la memoria de Salvador Espriu constituye el segundo contacto de los complejos artísticos del Teatro del Liceo, después del *Llibre Vermell*, con el compositor Xavier Benguerel.

Por esas circunstancias, y doblemente favorecido como director del coro y de la orquesta, se me permite la oportunidad de poder profundizar a la vez que ampliar y hacer algunas reflexiones personales sobre la trayectoria del pensamiento creativo de este compositor.

Ya en el curso del primer contacto que tuve con Benguerel, no me resultó problemático captar, a través del entramado de su clara escritura, la síntesis de un recorrido sustancialmente dirigido a la afirmación de la que es, tal vez, una de sus características más destacadas: un marcado sentido dramático de la música, que se traduce principalmente en el uso del elemento coral, con la sapiencia de poder valerse del componente misterioso y mágico que produce el complejo de tantas voces humanas.

En el *Llibre Vermell* consigue unir los cantos populares del siglo XIV haciendo uso de una rica gama orquestal y con el uso de un instrumento primario como la tenora, tal vez como testigo de ese mundo ancestral que Benguerel une a un lenguaje propio y plenamente vigente. En ese sentido debemos presentir que otra vez vuelva a asociar aquel mundo primario (texto latín del *Réquiem*) con la poesía de Salvador Espriu (mundo actual). Es, pues, a través de ese poeta existencial, cuyo pensamiento se centra en la meditación constante y obsesiva sobre la muerte, que Benguerel construye su obra.

Pensemos, por otra parte, que la textura del *Réquiem* no habrá sido privada de angustiosas meditaciones, de inevitables conflictos internos, de posibles dudas y de justificados temores –¿qué verdadero artista puede rehuir esas tormentosas sensaciones?– debido, básicamente, a una temible confrontación con una literatura analítica que sobre este texto se ha hecho y que a través de los siglos ha recibido momentos de inspiración significativos y exultantes.

No queremos sentirnos atraídos por el intento de recoger en la dimensión global de este escrito, correspondiendo el aspecto estético, referencias o alusiones a otros autores que van de Mozart a Ligeti a través de Verdi, Berlioz, Brahms, Britten y otros. Entiendo que tal confrontación es de poca relevancia, teniendo implícita la concepción, a estas alturas generalizada, del texto latín que –en cambio es bueno reafirmarlo– ha requerido el esfuerzo creador de muchos compositores que ha dado como resultado páginas entre las más exultantes de la literatura sinfónico-coral.

¿Cómo sustraerse de una problemática meditativa que impone contraponer a la majestuosidad el hieratismo; la duda a la certeza; al miedo, el perdón? La plegaria, por lo tanto, como momento de sublimación del misterio, de la inefabilidad, del temor de un juicio inapelable. Una temática, a la vez, que también en la concepción benguereliana encuentra consistencia sin salir voluntariamente de los esquemas –por los versos de Espriu incorporados al texto latín– a través de una abigarrada complejidad tímbrica orquestal, de una espesura incisiva en el tratamiento del coro y de un uso conciso de los solistas, que son los elementos fundamentales para conseguir aquella atmósfera preñada de dramatismo que apuntábamos. Un dramatismo que es manifiestamente intrínseco en el contexto global de este *Réquiem* y que, como hecho mayormente connotativo de su investigación, impone a Benguerel el retorno a Salvador Espriu.

No puede ser casual que hayan sido confiadas a un barítono (la verdadera voz del Hombre) las intervenciones solistas de los textos de Espriu. Es el Hombre, de hecho, el que en el desarrollo de la obra de este poeta pide de vivir en un mundo más humanizado, que invoca solidaridad, paz, diálogo y que medita obsesivamente sobre la muerte. La voz del barítono solista toma forma y llega a alcanzar momentos de sufrida interiorización a través del recitado lleno de significado y de evocación. El apoyo de la orquesta de cámara en el canto de los poemas de Espriu es tenso, hasta obtener –con una acentuación rigurosa, sobria y vivificante– la máxima incisividad fonomatopéyica de la palabra.

Romano Gandolfi
(escrito en 1989)

Notes on the *Rèquiem* in Memory of Salvador Espriu

The Requiem in memory of Salvador Espriu is the second contact of the artistic complexes of the Teatro del Liceo with the composer Xavier Benguerel, after his *Llibre Vermell*.

For this reason, and in my doubly favoured position as conductor of the choir and orchestra, I have been given the chance to take a deeper and more extensive look, as well as offering a few personal reflections on this composer's progression of creative ideas.

Even in the course of my first contact with Benguerel, I had no trouble capturing, through the structure of his clear writing, the synthesis of a progression that is fundamentally directed towards the assertion of what is perhaps one of his most notable features: a pronounced dramatic sense of the music, which mainly results in the use of the choral element, with the wisdom of being able to draw on a mysterious and magic component produced by the complex of so many human voices.

In the *Llibre Vermell* he manages to combine 14th-century popular chants, making use of a rich orchestral colour and utilising an early instrument like the tenora (similar to an oboe), perhaps in witness to that ancient world that Benguerel brings together with his own very fresh language. In this sense, we get a feeling that he is once again associating that ancient world (Latin text of the Requiem) with today's world (the poetry of Salvador Espriu). And so it is that, through this existential poet whose thoughts focus around a constant, obsessive reflection on death, Benguerel builds his work.

We should realise that the texture of the Requiem must also have its fair share of anguished reflections, inevitable inner conflicts, possible doubts and well-founded fears -what true artist can escape from such troubled feelings?-, which are essentially due to a fearful confrontation with an analytical literature on this text and which has seen significant and exultant moments of inspiration over the centuries.

We do not want to feel attracted by the attempt to include in the overall dimension of this article on the aesthetic aspect of the music references or allusions to other composers ranging from Mozart to Ligeti, including Verdi, Berlioz, Brahms, Britten and others. I understand that such a confrontation is of little importance, with the implicit and now generalised concept of the Latin text that -although it is good to reassert it- has required the creative effort of many composers, resulting in some of the most exultant pages of symphonic and choral literature.

How can one elude a meditative problem that forces us to contrast the majestic and the hieratic; doubt and certainty; fear, pardon? Prayer is therefore a moment of sublimation of mystery, of ineffability, of fear of an irrefutable judgment. At the same time, it is a subject matter that also finds consistency in Benguerel's conception without voluntarily breaking any preconceptions -due to Espriu's verses incorporated into the Latin text- through a colourful complexity of orchestral timbres, an incisive density in the treatment of the choir and a concise use of soloists, which are fundamental in achieving that atmosphere full of drama that we were talking about. This drama is manifestly intrinsic to the overall context of this Requiem and, as a mainly connotative part of his research, it pushes Benguerel towards a return to Salvador Espriu.

It can be no coincidence that the soloist parts of Espriu's texts have been entrusted to a baritone (Man's true voice). In the development of this poet's work, it is in fact Man who asks to live in a more humanised world, who invokes solidarity, people, dialogue and who thinks obsessively about death. The solo baritone voice takes shape and reaches moments of anguished internalisation through the recited passage full of meaning and evocation. The chamber orchestra's support during the chanting of Espriu's poems is tense, to the point of achieving -with a rigorous, simple yet invigorating accentuation- the maximum onomatopoeic incisiveness of the word.

Romano Gandolfi
(written in 1989)

Comentari

de Jordi Codina publicat a la revista Nexus el desembre de 1990

El *Rèquiem* a la memòria de Salvador Espriu de Xavier Benguerel ha estat compost per encàrrec del Festival Internacional de Música de Torroella de Montgrí per a una commemoració doble: d'una banda, el desè aniversari del Festival; d'una altra, el record de la figura del poeta català Salvador Espriu en el cinquè any del seu traspàs. Aquest concert, celebrat el dia 5 d'octubre, va constituir una sessió de gala i de clausura brillant i va tenir una doble repetició els dies 6 i 7 al Palau de la Música Catalana de Barcelona. En foren intèrprets l'Orquestra i el Cor del Gran Teatre del Liceu, amb els solistes vocals Enriqueta Tarrés, soprano; Nelibel Martínez, mezzo; Eduard Giménez, tenor; i Carlos Chausson, baríton, amb la col·laboració del també baríton Lluís Llach. Tots sota la direcció de Romano Gandolfi.

Al meu entendre, l'obra de Benguerel és una partitura escrita amb passió i sinceritat, posseeix una gran solidesa, és profunda i conté passatges d'una gran bellesa. És escrita en un llenguatge amb què Benguerel, sense renunciar al seu pensament musical actual, assolí la comunicació amb el públic en una obra densa que dura una hora i mitja. La intercalació de set poemes d'Espriu relacionats amb el tema de la mort, en una interpretació cantada o recitada segons els casos, atorga al *Rèquiem* uns grans contrastos des d'un punt de vista musical i lingüístic – en contraposició amb els textos llatins propis d'una missa de rèquiem – però dins d'una unitat reeixida i coherent. La labor dels intèrprets en va demostrar la categoria i el treball exhaustiu en la preparació de l'obra, que, ultra els intèrprets, el compositor i el poeta homenatjat, va tenir un altre gran protagonista en la persona del director Romano Gandolfi, a qui es deu una gran part de l'èxit obtingut en les tres audicions d'aquest *Rèquiem*. El mateix Benguerel n'ha dit: "Aquest *Rèquiem* entronca amb la meva obra anterior, el *Llibre Vermell*, i ha estat escrit sense concessions, però amb una voluntat real de comunicació amb el públic. L'època dels experiments musicals ja m'ha passat i he entrat en una nova etapa d'acostament entre el compositor i el públic que, n'estic segur, beneficiarà ambdós".

Comentario

de Jordi Codina publicado en la revista Nexus en diciembre de 1990

El *Réquiem* a la memoria de Salvador Espriu de Xavier Benguerel ha sido compuesto por encargo del Festival Internacional de Música de Torroella de Montgrí para una doble conmemoración: por una parte, el décimo aniversario del Festival; por otra, el recuerdo de la figura del poeta catalán Salvador Espriu en el quinto año de su fallecimiento. Este concierto, celebrado el día 5 de octubre, constituyó una sesión de gala y de clausura brillante y tuvo una doble repetición los días 6 y 7 en el Palau de la Música Catalana de Barcelona. Fueron sus intérpretes la Orquesta y el Coro del Gran Teatro del Liceo, con los solistas vocales Enriqueta Tarrés, soprano; Nelibel Martínez, mezzo; Eduard Giménez, tenor; y Carlos Chausson, barítono, con la colaboración del también barítono Lluís Llach. Todos bajo la dirección de Romano Gandolfi.

A mi entender, la obra de Benguerel es una partitura escrita con pasión y sinceridad, posee una gran solidez, es profunda y contiene pasajes de una gran belleza. Está escrita en un lenguaje con el que Benguerel, sin renunciar a su actual pensamiento musical, alcanza la comunicación con el público en una obra densa que dura una hora y media. La intercalación de siete poemas de Espriu relacionados con el tema de la muerte, en una interpretación cantada o recitada, según los casos, otorga al *Réquiem* grandes contrastes desde un punto de vista musical y lingüístico – en contraposición con los textos latinos propios de una misa de réquiem – pero dentro de una unidad conseguida y coherente. La labor de los intérpretes demostró su categoría y el trabajo exhaustivo en la preparación de la obra, que, además de los intérpretes, el compositor y el poeta homenajeado, tuvo otro gran protagonista en la persona del director Romano Gandolfi, a quien se debe una gran parte del éxito obtenido en las tres audiciones de este *Réquiem*. El propio Benguerel ha dicho de la obra: “Este *Réquiem* entronca con mi obra anterior, el *Llibre Vermell*, y ha sido escrito sin concesiones, pero con una voluntad real de comunicación con el público. La época de los experimentos musicales ya se me pasó y he entrado en una nueva etapa de acercamiento entre el compositor y el público que, estoy convencido, beneficiará a ambos”.

Comment

written by Jordi Codina in the December 1990 issue of Nexus magazine.

The Requiem in memory of Salvador Espriu by Xavier Benguerel was commissioned by the Torroella de Montgrí International Music Festival for a double commemoration: on the one hand, to celebrate the tenth anniversary of the Festival, and on the other, in remembrance of Catalan poet Salvador Espriu in the fifth year after his death. This concert, which was held on 5 October, was a brilliant closing gala performance and it was repeated twice on 6 and 7 October at the Palau de la Música Catalana in Barcelona. It was performed by the Orchestra and Choir of the Gran Teatre del Liceo, with soloists Enriqueta Tarrés, soprano; Nelibel Martínez, mezzo soprano; Eduard Giménez, tenor; and Carlos Chausson, baritone, with the additional collaboration of baritone Lluís Llach, conducted by Romano Gandolfi.

In my opinion, this work by Benguerel is a piece that was written with passion and sincerity, with great strength and depth, and it contains some very beautiful passages. It is written in a language through which, without abandoning his current musical thoughts, Benguerel manages to communicate with the audience in a dense work that lasts for an hour and a half. It is interspersed with seven poems by Espriu on the subject of death, some sung and others recited, which gives the Requiem great contrasts from a musical and linguistic point of view -in comparison with the Latin texts normally used in a requiem mass-, but within a successful and coherent unity. The performers certainly proved their worth, but much of the hard work that went into preparing the piece can be attributed not only to the performers, the composer and the poet in tribute to whom the work was written, but also to the conductor Romano Gandolfi, who is largely responsible for the success of the three performances of this Requiem. Benguerel himself says of the work: "This Requiem is linked to my previous work, the *Llibre Vermell*, and it has been written without making any concessions, but with a true wish to communicate with the audience. I've got past the stage of musical experiments and I'm now working on bridging the gap between composer and audience, which I'm sure will be good for both."

Sample

Textos de Salvador Espriu / Texts by Salvador Espriu

Thànatos

Quan vinguis, et rebria
 més bé des de la cendra
 d'un vell foc? O t'espero
 amb el salvatge xiscle
 del vent entre les canyes
 o amb la cançó profunda,
 monòtona, tranquil·la,
 tan dolça, sempre nova,
 del somni de la mar?
 O potser m'has de prendre
 de cop, enllà de buides
 estances, entre blanques
 parets que varen veure
 com els meus morts et feien
 acatament: glaçades
 presons on deslliuraves
 el desig d'altres vides
 orbes, com jo, de Déu.
 Quan arribis, si et sento,
 hauré de saludar-te
 amb un gran crit. Car moro
 sense cap saviesa,
 però molt ric de passos
 de perdut i anant.

Sense cap nom ni símbol

Sense cap nom ni símbol,
 ran dels xiprers, dessota
 un poc de pols sorrenca,
 endurida de pluges.
 O que l'oratge escampi
 la cendra per les barques
 i els solcs dibuixadíssims
 i la llum de Sinera.
 Claror d'abril, de pàtria
 que mor amb mi, quan miro
 els anys i el pas: viatge
 al llarg de lents crepuscles.

Ai, la negra barca

Ai, la negra barca,
 que per mi vigila
 des de la nit alta!
 Ai, la barca negra,
 que ve pel meu somni
 del mar de Sinera!
 La veu de la dama,
 lluny del temps. Escolto
 la cançó de marbre.

Díptics de difunts

Han vingut al capvespre
fines boires que deixen
més tendra, molt rentada,
la nova primavera.
Sóc en un temps lentíssim,
potser parat, i sento
com se m'allunyen passos,
llum, record, impalpable
ombra de vells somriures.
Quan les flors es descloguin,
quan em miri la fràgil
plenitud de la rosa,
en pau, a les tranquil·les
estances dels meus somnis,
m'acollirà la vostra
pietat, i en silenci
acabaré de viure.

Espera

Aleshores diré: "Cims i núvols
i terres al lluny i la lenta
ferida del riu i l'incendi
dels cels, molts crepuscles
d'amunt del desert i dels arbres
estimats com a déus, per als homes
retornen encara.
Però jo, que esperava aquest dia,
vet aquí que sóc mort".

Vinc a la nua

Vinc a la nua
seguedat de la terra.
Sóc ja silenci
aprofundit. M'allunyo
d'una pols enlairada.

Dansa grotesca de la mort

Et vas parant, vell dolor.
I la rialla ja dalla
el blat bojal. Faramalla,
olis d'adéu: antigalla.
A l'ull obert la claror
s'ha congelat en grisalla.
Clapes de sol. Requincalla
de falsos plors, foc de palla.
Llatí d'asperges. Remor
de foscos mots embolcalla
amb dols de dol la baralla
per un pessic de xavalla.
Flames de ciris. Buidor.
Vetllen nyau-nyaus la sucalla.
Viva recança tenalla
l'estalviàire brivalla:
"Malaguanyada mortalla!"

Textos en llatí / Textos en latín / Latin Texts

Rèquiem i Kyrie

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.
 Te decet hymnus, Deus in Sion, et tibi reddetur votum in Jerusalem.
 Exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet. Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux
 perpetua luceat eis.
 Kyrie eleison; Christe eleison.

Dies irae

Dies irae, dies illa solvet saeculum in favilla, teste David cum Sybilla. Quantus tremor est futu-
 rus, quando iudex est venturus, cuncta stricte discussurus.

Tuba mirum

Tuba mirum spargens sonum per sepulcra regionum, coget omnes ante thronum

Mors stupebit

Mors stupebit et natura, cum resurget creatura, iudicanti responsura.

Liber scriptus

Liber scriptus proferetur, in quo totum continetur, unde mundus iudicetur. Iudex ergo cum
 sedebit, quidquid latet apparebit, nil inultum remanebit.

Quid sum miser

Quid sum miser tunc dicturus? Quem patronum rogaturus, cum vix justus sit
 securus?

Rex tremendae

Rex tremendae majestatis, qui salvandos salvas gratis, salva me, fons pietatis.

Recordare

Recordare, Jesu pie, quod sum causa tuae viae, ne me perdas illa die. Quarens me sedisti cru-
 cem passus: tantus labor non sit cassus. Juste iudex ultionis, donum fac remissionis ante diem
 rationis.

Ingemisco

Ingemisco tamquam reus, culpa rubet vultus meus; supplicanti parce, Deus. Qui Mariam absol-
 visti, et latronem exaudisti mihi quoque spem dedisti. Inter oves locum praesta, et ab hoedis
 me sequestra, statuens in parte dextra.

Confutatis

Confutatis maledictis, flammis acerbis addictis, voca me cum benedictis. Oro supplex et accli-
 nis cor contritum quasi cinis, gere curam mei finis.

Lacrymosa

Lacrymosa dies illa, qua resurget ex favilla, judicantus homo reus. Huic ergo parce Deus, pie Jesu Domine, dona eis requiem. Amen.

Domine Jesu (Offertorium)

Domine Jesu Christe! Rex gloriae! Libera animas omnium fidelium defunctorum de poenis inferni et de profundo lacu!

Libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas Tartarus, ne cadant in obscurum. Sed signifer sanctus Michael repraesentet eas in lucem sanctam; quam olim Abrahae promisisti, et semi-
ni ejus.

Hostias

Hostias et preces tibi, Domine, laudes offerimus. Tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam facimus: fac eas, Domine, de morte transire ad vitam.

Sanctus et Benedictus

Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth! Pleni coeli et terra gloria tua! Hosanna in excelsis!

Benedictus, qui venit in nomine Domini.

Hosanna in excelsis!

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam.

Lux aeterna

Lux aeterna luceat eis, Domine, cum sanctis tuis in aeternum, quia pius es. Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

Libera me

Libera me, Domine, de morte aeterna, in die illa tremenda; quando coeli movendi sunt et terra, dum veneris judicare saeculum per ignem. Tremens factus sum ego et timeo, dum discussio venerit a te ventura ira, quando coeli movendi sunt et terra.

Dies irae, dies illa, calamitatis et miseriae, dies magna et amara valde. Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

Libera me, Domine, de morte aeterna in die illa tremenda.

Requiescat in pace. Amen.

a la memòria de Salvador Espriu

REQUIEM

Xavier Benguerel

1. Requiem i Kyrie

♩ = ca. 63

Piccolo

Flauto 1 - 2

Oboi 1 - 2

Corno Ing.

Clarinetti 1 - 2 (si b)

Clarinetto basso (si b)

Fagotti 1 - 2

Controfagoto

Corno 1 - 2 (F)

Corno 3 - 4 (F)

Trombe 1 - 2 (C)

Trombe 3 (C)

Trombone 1 - 2

Tromboni 3

Tuba

Timpani *p*

Perc. 1

Perc. 2

Soprano Solo

Mezzo Solo

Tenor Solo

Baritono I Solo

S. C. Coro

T. B.

♩ = ca. 63

Violini 1 *div.* *p*

Violini 2 *div.* *p*

Viole *div.* *p*

Violoncelli *div.* *p*

Contrabbasso *div.* *p*

6

S.

C.

Coro

T.

B.

6

VI. 1

VI. 2

Vle.

Vc.

Cb.

14

S.

C.

Coro

T.

B.

14

VI. 1

VI. 2

Vle.

Vc.

Cb.

19

Ob. 1 *p* *mf*

Ob. 2 *p* *mf*

Cl. 1 *p*

Cl. 2 *p* *mf*

Cl. b. *p* *mf*

Fg. 1 *p* *mf*

Fg. 2 *p* *mf*

Cr. 1 - 2 *sord. 1.* *mf* *p* *mf*

Tr. 1 - 2 *sord.* *mf* *1.* *p* *mf*

Tr. 3 *sord.* *mf*

Trb. 1 - 2 *sord.* *mf*

Timp. *mf*

S. *mf* Do - mi - ne *p* et *mf*

C. *mf* Do - mi - ne *p* et *mf*

Coro *mf* Do - mi - ne *p* et *mf*

T. *mf* Do - mi - ne *p* et *mf*

B. *mf* Do - mi - ne *p* et *mf*

19

Vl. 1 *p*

Vl. 2 *pp*

Vle. *pp*

Vc. *p*

Cb. *p*

25

Picc. *pp*

Fl. 1 *pp* *mp*

Fl. 2 *pp* *mp*

Ob. 1 *mp*

Ob. 2 *mp*

Cl. 1 *pp* *mp*

Cl. 2 *pp*

Fig. 1 *pp*

Fig. 2 *pp*

Cfg. *pp*

Cr. 1 - 2 *mp* sord. a 2

Cr. 3 - 4 *mp* sord. a 2

Trb. 1 - 2 *mp* *pp* a 2 *mf*

Trb. 3 *mp* *pp* *mp*

Tuba *mp* *pp* *mp*

Timp. *mp*

Perc. 1 T. T. I. v. *mp*

Perc. 2 Pto. I. v. *mp*

S. *p* *mf* lux per - pe - e - is, e -

Coro *p* *mf* lux per - pe - tu - a e - is, e -

T. *p* *mf* lux per - pe - tu - a lu - ce-at, lu - ce - at.

B. *p* *mf* lux per - pe - tu - a lu - ce-at, lu - ce - at.

25

Vi. 1 *mp* *pp* *mp* div. unis. div.

Vi. 2 *mp* *pp* *mp* div. unis. div.

Vle. *mp* *mf* 3

Vc. *pp* *mp* *mf* 3

Cb. *pp* *mf*

31

Trb. 1 - 2

S. *mf* Te de - cet hym - nus

C. *mf* Te de - cet hym - nus De - us in

Coro

T. *mf* lu - ce - at e - is. Te de - cet hym - nus De - us in Si - on

B. *mf* lu - ce - at e - is. Te de - cet hym - nus De - us in

31

VI. 1

VI. 2

Vc.

39

S. De - us in Si - on et ti - bi red - de - tur vo - tum in Je - ru - sa - lem.

C. Si - on et ti - bi red - de - tur vo - tum in Je - ru - sa - lem.

Coro

T. et ti - bi, et ti - bi red - de - tur vo - tum in Je - ru - sa - lem.

B. Si - on et ti - bi red - de - tur vo - tum in Je - ru - sa - lem.

47

S. *mf* E - xau - di o - ra - ti - o - nem me - am, *f* ad te om - nis ca - ro *dim.*

C. *mf* E - xau - di o - ra - ti - o - nem me - am, *f* ad te om - nis ca - ro *dim.*

Coro

T. *mf* E - xau - di o - ra - ti - o - nem ad te om - nis

B. *mf* E - xau - di o - ra - ti - o - nem ad te om - nis

56

Musical score for Requiem, page 56, featuring various instruments and vocal parts.

Fig. 1
Fig. 2
Cr. 1 - 2
Cr. 3 - 4
Trb. 1 - 2
Trb. 3
Timp.
S.
Coro
T.
B.
VI. 1
VI. 2
Vle.
Ve.
Cb.

Lyrics for Soprano (S.):
ve - ni - et. Re - qui-em

Lyrics for Tenor (T.):
ca - ro ve - ni - et. Re - qui-em, re - qui-em

Lyrics for Bass (B.):
ca - ro ve - ni - et

Lyrics for Coro:
ve - ni - et. Re - qui - em æ -

Performance instructions include *p* (piano), *senza sord.* (without mutes), and *div.* (divisi).

66

Ob. 1 *p* *mf*

Ob. 2 *mf*

Cr. i. *mf*

Cl. 1 *pp* *mf*

Cl. 2 *pp* *mf*

Cr. 1-2 *p* *a2*

Cr. 3-4 *a2*

Timp. *p* *f*

S. *f*
æ - ter - nam Do - mi -

C. *f*
- ter - nam do - na, do - na, do - na e - is, Do - mi -

Coro

T. *f*
æ - ter - nam Do - mi -

B. *f*
do - na, do - na, do - na e - is, Do - mi -

66

VI. 1 *f* *div.*

VI. 2 *f* *unis.*

Vle. *p* *f* *unis.*

Vc. *p* *f* *div.*

Cb. *p* *unis.*

74

Fl. 1

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Cr. i.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. b.

Fig. 1

Cfg.

Cr. 1 - 2

Cr. 3 - 4

Tr. 1 - 2

Timp.

Perc. 1

Perc. 2

S.

C.

Coro

T.

B.

74

VI. 1

VI. 2

Vle.

Vc.

Cb.

80

Fl. 1 *mf*

Fl. 2 *mf*

Cl. 1 *mf*

Cl. 2 *mf*

Fg. 1 *mp*

Fg. 2 *mp*

Cr. 1 - 2 *mp* 1.

Tr. 1 - 2 *p* 2. senza sord.

Trb. 1 - 2 *mp*

Timp.

S. *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at eis.

C. *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at eis.

Coro

T. *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at eis.

B. *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at, *mf* lu - ce - at eis.

80

Vi. 1 *mp* div.

Vi. 2 *mp* div.

Vle. *mp* div.

Vc. *mp* unis. pizz. div.

Cb. *mp* unis. pizz. div.

84 $\text{♩} = \text{ca. } 88$

Ob. 1

Cr. i.

Cl. b.

Fig. 1

Fig. 2

Cr. 1 - 2

Cr. 3 - 4

Ten. Solo

p *f*
Ky ri - e e - le i -

84

VI. 1

pp *p*
div.

VI. 2

Vle.

pp *p*
div.

Vc.

pp *p*
arco div.

Cb.

89

Ob. 1

Cr. i.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. b.

Fg. 1

Fg. 2

Cfg.

Cr. 1 - 2

Cr. 3 - 4

Tr. 1 - 2

Tr. 3

Trb. 1 - 2

Tuba

Ten. Solo

89

VI. 1

VI. 2

Vlc.

Vc.

Cb.

mp

mf

f

1.

2.

senza sord.

mf

f

son,

Chri

ste

e -

pizz.

mf

f

94

Picc. *f* *stacc.* *f* *stacc.* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Fl. 1 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Fl. 2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Ob. 1-2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cr. i. *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cl. 1 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cl. 2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cl. b. *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Fig. 1 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Fig. 2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cfg. *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cr. 1-2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Cr. 3-4 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Tr. 1 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Tr. 2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Trb. 1-2 *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Trb. 3 Tuba *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Timp. *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Ten. Solo - lei - son, Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri - e e -

94

VI. 1 *pizz.* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

VI. 2 *pizz.* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

Vle. *pp* *mf* *stacc.* *f* *stacc.*

Vc. *pp* *mf* *stacc.* *f* *stacc.*

Cb. *mf* *f* *stacc.* *f* *stacc.*

101

Picc. *f*

Fl. 1 *f*

Fl. 2 *f*

Ob. 1 *p*

Ob. 2 *f*

Cl. 1 *f*

Cl. b. *pp*

Fg. 1 *f*

Cfg. *mp* *p*

Tr. 1 *f*

Tr. 2 *f*

Trb. 1-2 *f*

Tuba *f*

Ten. Solo
- lei - son, _____ Chri ste e - le - i - son, _____

VI. 1

VI. 2 *arco* *pp*

Vle. *arco* *pp*

Vc. *arco* *pp*

Cb. *mp*

107

The musical score is organized as follows:

- Woodwinds:**
  - Ob. 1
  - Ob. 2
  - Cr. i.
  - Cl. 1
  - Cl. 2
  - Cl. b.
  - Fig. 1
  - Fig. 2
  - Cfg.
  - Cr. 1 - 2
  - Cr. 3 - 4
  - Tr. 1
  - Tr. 2
  - Trb. 1 - 2
  - Trb. 3 Tuba
- Percussion:**
  - Timp.
- Vocal Soloists:**
  - Sop. Solo
  - Ten. Solo
- Strings:**
  - VI. 1
  - VI. 2
  - Vlc.
  - Vc.
  - Cb.

The score begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The tempo and meter are indicated by the notes. Dynamics like *mf*, *p*, and *f* are used throughout. The vocal parts have lyrics: "Ky - ri - e - e - f" and "Ky - ri -".

113

FL. 1
FL. 2
Ob. 1
Ob. 2
Cr. i.
Cl. 1
Cl. 2
Cl. b.
Fig. 1
Fig. 2
Cfig.
Cr. 1
Cr. 2
Cr. 3
Cr. 4
Tr. 1
Tr. 2
Trb. 1 - 2
Trb. 3
Tuba
Timp.
Sop. Solo
Ten. Solo
VI. 1
VI. 2
Vle.
Vc.
Cb.

sord.
senza sord.
ppp
mf
mp
f
p
arco
pizz.
div.
unis.
pizz.
mf

le - i - son, Chri ste e -
e - e - i - son, Chri ste e - le